

ECHO

ABVV

De nieuwsbrief van de Federale en
Intergewestelijke studiediensten van het ABVV
verschijnt niet in juli en augustus
V.U.: Jean-Marie De Baene • Hoogstraat 42, 1000 Brussel
Afgiftekantoor: Brussel X

inhoud

Nummer 5, mei 2022

■ Economie

Hoe kunnen we, dankzij de richtlijn over de Europese ondernemingsraden, de economische democratie in de multinationals verbeteren ?

Arbeidsongeschiktheid en
gewaarborgd loon: NAR-advies

■ Ondernemingen

Re-integratie van langdurig zieken bij
de eigen werkgever 2.0 – RIT 2.0 –
Adviezen van de NAR en de HRPBW

■ Sociaal beleid

Detachering : het Hof van Justitie van de
Europese Unie beperkt de macht van de
lidstaten om te voorzien in hoge sancties!

■ Sociale ombuds

Geen flexi-job meer bij eigen
werkgever via interim

■ Echo regio Brussel

ABVV Brussel: Sociaal-economische
barometer 2022: de sociale noodtoestand
wordt nog versterkt door de gevolgen
van de gezondheids crisis

■ Echo regio Vlaanderen

Nieuw toewijzingsbeleid sociale
huisvesting raakt aan het recht op wonen
van de meest kwetsbare personen

■ Echo regio Wallonië

Een congres om het tij te keren

■ Europa & Internationale relaties

Internationale en Europese workshop
naar aanleiding van het congres van
het Federaal ABVV van 2022

ECHO download:
www.abvv.be/publicaties

ECHO per mail:
echo@abvv.be

www.abvv.be

NL - FR: Cette lettre d'information est aussi disponible en
français www.fgtb.be/publications

Koopkracht, ook een zaak van rechtvaardige fiscaliteit

Dat er een groot koopkrachtprobleem is, staat niet ter discussie. Uit een recente peiling naar de kiesintenties, blijkt dat het koopkrachtprobleem met stip bovenaan het lijstje van zorgen van de mensen staat. Ook in het buitenland is het de inzet van de politieke verkiezingen. Zoals we in onze campagne aangeven, vergt dit een strijd op meerdere fronten: behoud automatische indexering van lonen en uitkeringen, grondige hervorming van de loonmatigingswet van '96, maatregelen om de energie- en brandstoffenfactuur te milderen, optrekken sociale uitkeringen.

Meer koopkracht voor de werknemers vergt een herverdeling van rijkdom. Een herverdeling van de toegevoegde waarde richting arbeid. Maar ook een herverdeling van de belastingopbrengsten en van de belastingdruk ten voordele van werknemers.

De federale regering sprak in haar regeerakkoord af om een fiscale hervorming voor te bereiden. Minister van Financiën V. Van Peteghem gaf de opdracht aan een expertgroep o.l.v. prof. Marc Delanote (UG) om dit voor te bereiden. Ook de Hoge Raad van Financiën (HRF) zette zich aan het werk. Tot vandaag bleef het vrij windstil rond deze hervorming. Maar een uitgelekte werknota van de HRF toont in alle scheidte aan dat we bijzonder waakzaam moeten blijven. In de werknota pleit de hoge raad voor een taxshift van niet minder dan 7 miljard euro. Een belastingverschuiving die arbeidsinkomens minder belast klinkt goed, maar de Hoge Raad pleit voor een vermindering van belastingen en belastingen ook voor de hoogste inkomens, een verschuiving richting meer indirecte belastingen — zoals het optrekken van de BTW naar 22% —, en om een derde van de minderinkomsten te verhalen op de overheidsuitgaven!

Het VBO gaat nog een stap verder. In haar 'toekomstvisie' pleit ze voor een verlaging van de winstbelasting van 25% naar 20% en voor een verlaging van de roerende voorheffing op dividenden. Tegelijk pleit het VBO voor een afslanking van de overheid (een krimp in de buurt van 50 miljard euro).

Gelukkig is er tegenwind. Zo lanceerden de socialistische partijen naar aanleiding van 1 mei voorstellen om een vermogensbelasting in te voeren (PS) en om superwinsten van bedrijven extra te belasten (Vooruit).

Ook voor het ABVV moet een belastinghervorming gaan over de inkomsten uit kapitaal, vermogen en de bedrijfswinsten. Zo is het niet meer dan normaal dat bedrijven die tijdens de crises extra winsten boeken daar ook een extra van teruggeven aan de samenleving en aan de werknemers die de negatieve gevolgen ervan moeten ondergaan. Denken we maar aan de overwinsten die energiebedrijven nu opstrijken door de galopperende energieprijzen. Of de farmabedrijven die overwinsten boekten op coronavaccins.

Een belastinghervorming moet in ieder geval de progressiviteit van de belastingen verhogen, alle inkomsten belasten, en voldoende inkomsten verzekeren voor de overheid om de maatschappelijke uitdagingen, zoals vergrijzing, aan te pakken en om de werking van de openbare diensten te versterken.

ETUI-ETUC conferentie “A blueprint for equality”

Op woensdag 22 juni t.e.m. vrijdag 24 juni vindt de ETUI-ETUC conferentie ‘A blueprint for equality’ plaats. Ongelijkheid in al zijn dimensies en facetten staat centraal in deze conferentie. De doelstelling is om de gevolgen en grondoorzaken van ongelijkheid te onderzoeken, en om naar gedetailleerde beleidsmaatregelen en instellingen te zoeken die onze samenlevingen rechtvaardiger, duurzamer en gelijkjer kunnen maken.

Er zijn heel wat panelgesprekken rond thema's als klimaat, gendergelijkheid, loonongelijkheid, digitalisering, veiligheid en gezondheid op het werk, macro-economisch beleid in de Europese Unie, vluchtelingen, ... Daarnaast zijn er plenaire zittingen met sprekers, waaronder economen Thomas Piketty en Kate Raworth, EU-commissaris Nicolas Schmit, ... Je kan zelf je programma samenstellen en kiezen welke panelgesprekken en plenaire zittingen je al dan niet wil volgen.

De conferentie is volledig gratis en kan zowel online gevolgd worden als ter plekke met fysieke aanwezigheid, in het Thôn Hotel in de Wetstraat in Brussels. Er is simultaanvertaling in het Frans en Engels voorzien.

Meer informatie en inschrijvingen op www.etui.org/events/blueprint-equality.

ECONOMIE

Hoe kunnen we, dankzij de richtlijn over de Europese ondernemingsraden, de economische democratie in de multinationals verbeteren?

Sinds 2015 bestaat er bij de vakbonden een consensus over het gebrek aan efficiëntie bij de tenuitvoerlegging van de EOR-richtlijn van 2009 (de eerste richtlijn dateert van 1994). Multinationale ondernemingen omzeilen deze wetgeving namelijk vaak en houden zich niet aan het recht op informatie en raadpleging waarover de werknemers beschikken. Aan voorbeelden geen gebrek: in verschillende lidstaten beslissen multinationale ondernemingen tot sluiting of herstructurering zonder het recht op informatie en raadpleging van de werknemers te respecteren, andere MNO's vertragen met opzet de installatie van een Europese ondernemingsraad.

Maar het EVV en de aangesloten organisaties bleven niet bij de pakken zitten. Sinds 2015 zijn er steeds meer aanvragen bij de Europese Commissie om de tenuitvoerlegging van deze richtlijn te verbeteren. Het antwoord van de Commissie is ontoereikend

(gids voor goede praktijken). Volgens het EVV is er - vermits het om meerdere lidstaten gaat en geharmoniseerde maatregelen nodig zijn - een gecoördineerd beleid nodig. Vandaag, 7 jaar later, komt er eindelijk schot in de zaak. Dennis Radtke (EVP) is een van de initiatiefnemers van een wetgevingsrapport bedoeld om het debat over de EOR-richtlijn te heropenen. Het EVV legt de nadruk op volgende prioriteiten: de rechten die de richtlijn verleent, doen eerbiedigen; de EOR's de toegang tot het gerecht waarborgen; vakbondsdeskundigen het recht verlenen om aan alle EOR-vergaderingen deel te nemen.

Het ABVV zal dan ook aandacht verlenen aan de inhoud van dit rapport en aan de wijze waarop dit kan bijdragen tot een verbetering van de economische democratie in multinationale ondernemingen.

giuseppina.desimone@abvv.be

Arbeidsongeschiktheid en gewaarborgd loon: NAR-advies

Momenteel is het gewaarborgd loon niet verschuldigd door de werkgever in geval van arbeidsongeschiktheid terwijl de werknemer een door de adviserend arts toegestane arbeid verricht, (art. 100 § 2 van de ZIV-wet). De werknemer ontvangt in dit geval ziekte-uitkeringen.

Naar aanleiding van de adviezen die de NAR hierover gaf en waarin gevraagd werd het gewaarborgd loon onder bepaalde voorwaarden opnieuw in te voeren, heeft minister Dermagne de NAR volgende wetswijzigingen voorgesteld: het gewaarborgd loon is in deze gevallen niet verschuldigd, tenzij de werknemer een medisch attest voorlegt waaruit blijkt dat zijn nieuwe arbeidsongeschiktheid te wijten is aan een andere ziekte of een ander ongeval. Indien de werknemer bovendien het toegestane werk bij een nieuwe werkgever zou verrichten, moet deze hem het gewaarborgd loon betalen in geval van nieuwe arbeidsongeschiktheid

De NAR vraagt ook om bij wet te voorzien dat, indien het gewaarborgd loon bij de eerste arbeidsongeschiktheid niet volledig werd uitbetaald (de werknemer was bijvoorbeeld slechts 2 weken afwezig, terwijl het gewaarborgd loon in principe voor 1 maand geldt), het saldo van het gewaarborgd loon verschuldigd blijft in geval van een nieuwe arbeidsongeschiktheid.

De NAR stemt ook in met het voorstel om recht te geven op het gewaarborgd loon indien de werknemer een medisch attest voorlegt waaruit blijkt dat de nieuwe arbeidsongeschiktheid te wijten is aan een andere ziekte of een ander ongeval en op geen enkele wijze voortvloeit uit de arbeidsongeschiktheid waarop een door de adviserend arts toegestane werkherhaling volgde.

De woorden ‘en op geen enkele wijze voortvloeit uit’ zijn dus een aanvullende voorwaarde die in het advies wordt voorgesteld, maar mits een attest van dit alles door een arts, zou het gewaarborgd loon dus verschuldigd zijn in geval van een nieuwe arbeidsongeschiktheid

De NAR stelt ook voor dat deze regeling zou worden toegepast voor een bepaalde periode van toegestane arbeid. Na deze periode, die nog moet worden vastgesteld, stelt de NAR voor dat, bij een nieuwe arbeidsongeschiktheid, het gewaarborgd loon in ieder geval verschuldigd is (geen medisch attest meer nodig). Indien dit NAR-advies door de federale regering gevolgd wordt - wat wij ten zeerste hopen -, dan zal dit een duidelijke verbetering betekenen voor de betrokken werknemers.

giuseppina.desimone@abvv.be

■ ONDERNEMINGEN

Re-integratie van langdurig zieken bij de eigen werkgever 2.0 - RIT 2.0 - Adviezen van de NAR en de HRPBW

Op 22 en 26 april hebben de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk (HRPBW) en de Nationale Arbeidsraad (NAR) unanieme adviezen uitgebracht over het grote re-integratiedossier, opgestart door het kabinet-Dermagne. Beide adviezen moeten als één geheel worden gelezen en hebben betrekking op de volgende aspecten:

Aanpassen 'medische overmacht' (art. 34 Arbeidsovereenkomstenwet)

In het voorontwerp van wet wordt voorgesteld om de re-integratieprocedures en de medische overmacht van elkaar los te koppelen. Deze doelstelling wordt gerealiseerd in de ontwerp tekst via een wachttermijn van 9 maanden vanaf het begin van de arbeidsongeschiktheid die moet verstreken zijn vooraleer men medische overmacht kan invoeren. De adviezen stellen voor dat een kleine werkhervatting van minder dan één week deze termijn van 9 maanden niet opnieuw doet lopen (geen stuiting).

Gewaarborgd inkomen bij herval in ziekte wordt hersteld

Het voorontwerp van wet voorziet in de neutralisatie van het gewaarborgd loon indien de nieuwe arbeidsongeschiktheid geen link vertoont met de oorspronkelijke ziekte of wanneer de werknemer zijn werk hervat bij een andere werkgever. Het advies koppelt het herstel van het gewaarborgd inkomen aan een bepaalde periode. De duur ervan wordt echter niet vastgesteld in het advies, en de sociale partners vragen om betrokken te worden in een aparte discussie daaromtrent. Buiten deze periode zou volgens het advies van de NAR geen bewijs van een andere ziekte meer nodig zijn. Ook het saldo van het gewaarborgd loon blijft verschuldigd in geval van een nieuwe arbeidsongeschiktheid indien het gewaarborgd loon op het ogenblik van de eerste arbeidsongeschiktheid niet volledig was uitbetaald.

Uitbreiding van outplacement

Het voorontwerp van wet voorziet in een uitbreiding van het outplacement tot alle situaties waarin medische overmacht wordt gebruikt om een einde te stellen aan de arbeidsovereenkomst. Nu kunnen ook werknemers het initiatief nemen (een recht, geen plicht) en niet alleen de werkgevers. Het ad-

vies van de NAR ondersteunt dit voorstel, wel zijn er vraagtekens geplaatst bij de financieringsbronnen van deze uitbreiding.

Afwijkingen minimale wekelijkse arbeidsduur en minimumduur arbeidsprestaties van de deeltijds werknemers (de zgn. '1/3de-regel' en '3-uren regel')

Het advies wijst de nieuwe afwijkingen van de 3-uren regel voor langdurig zieken af, omdat deze afwijking reeds kan gebeuren via een cao. Ook een moeilijk toezicht en een verhoogd risico op misbruik zijn niet uitgesloten. Enkel aanpassing van de 1/3de-regel bij een andere werkgever wordt mogelijk (bij de eigen werkgever is het reeds toegelaten), maar wel onder bepaalde voorwaarden. Eerst moet men de gevolgen op het vlak van de sociale zekerheid en het arbeidsrecht meten en steeds rekening houden met het standstill-beginsel. Deze afwijking moet daarbij ten einde lopen aan het einde van de arbeidsongeschiktheid.

Aanpassing van het re-integratietraject bij de eigen werkgever

Een nieuwe vereenvoudigde procedure van re-integratie bij de eigen werkgever werd positief onthaald door de Hoge Raad voor Preventie en Bescherming op het Werk. De Hoge Raad heeft echter belangrijke accenten aangebracht: behoefte aan bijzondere aandacht voor informele trajecten, het belang van een collectief beleid en de betrokkenheid van het CPBW, meer informatie-uitwisseling tussen de artsen (mits respect voor de GDPR-wetgeving), het essentieel belang van duidelijke criteria voor het re-integratieplan, en zeker van het gemotiveerd verslag indien re-integratie onmogelijk bleek te zijn. De FOD WASO zal de modellen ervan ter beschikking stellen op de officiële website.

anna.makhova@abvv.be

Het Hof van Cassatie zwakt de bescherming van het stakingsrecht af

Op 23 maart 2022 heeft het Hof van Cassatie het beroep van de stakers van de 'Pont de Cheratte' verworpen. Aangezien de mogelijkheden tot beroep op nationaal niveau uitgeput zijn, is een verzoekschrift bij het Europese Hof van Justitie nog mogelijk. Het Hof van Cassatie heeft de toepassing van artikel 406 van het strafwetboek ('kwaadwillige belemmering van het verkeer') op vakbondsacties bevestigd. Het hof is van mening dat een overtreding op basis van artikel 406 'voortdurend' is. Hierdoor kan het hof een passieve 'deelname' van de vakbondsleden erkennen. Het hof trekt de noodzaak van de strafrechtelijke sanctie niet in vraag en is van oordeel dat deze sanctie niet onevenredig is t.o.v. de vrijheid van meningsuiting en het recht op vreedzaam vergaderen, aangezien het stakingsrecht kan worden uitgeoefend zonder inbreuk te maken op de vrijheid van verkeer. Het feit dat de sanctie gemoduleerd wordt i.f.v. de verantwoordelijkheid binnen de vakbond, vindt het hof evenmin problematisch. Ten slotte ontkent het elk rechtstreeks effect van de artikelen van het Europees Sociaal Handvest die het stakingsrecht waarborgen (mogelijkheid om rechtstreeks ingeroepen te worden). Die konden dus niet meer gebruikt worden door de Belgische rechtbanken. Daardoor zou een belangrijke rechtsgrondslag voor het stakingsrecht wegvallen, ook al blijven er andere bestaan. Het ABVV zal het Europees Hof voor de Rechten van de Mens vragen om België te veroordelen.

Europees Comité voor Sociale Rechten veroordeelt België wegens misbruik onbetaalde stages

Het Europees Comité voor Sociale Rechten dat toeziet op de naleving van het Europees Sociaal Handvest, heeft recent België veroordeeld na een klacht van het European Youth Forum (klacht nr. 150/2017). Het EYF riep in dat de mogelijkheid van onbetaalde stages en het gebrek aan handhaving van beperkende bepalingen, in strijd zijn met de artikelen 4, lid 1 (recht op een billijke beloning) en 7, lid 5 (recht van kinderen en jongeren op bescherming) van het Handvest.

Het Comité sprak zich niet uit over de verenigbaarheid met artikel 7, lid 5 van het ESH, omdat de 'stages' in de zin van de klacht, die buiten het onderwijs worden ondernomen met het oog op het opdoen van beroepservaring, buiten het toepassingsgebied van dit artikel vallen.

Het Comité oordeelde wel dat er sprake is van een schending van artikel 4, lid 1, van het Handvest omdat de arbeidsinspectie niet voldoende doeltreffend is in het opsporen en voorkomen van misbruik van onbetaalde stageovereenkomsten.

Het Comité meent dat de inefficiënte controle onvermijdelijk ook discriminerende gevolgen zal hebben, aangezien de stagairs daardoor verstoken blijven van een effectief recht op een billijke vergoeding, wat wel wordt gegarandeerd aan andere werknemers. Het stelt derhalve tevens een schending vast van artikel E juncto artikel 4, lid 1, van het Handvest.

■ SOCIAAL BELEID

Detachering : het Hof van Justitie van de Europese Unie beperkt de macht van de lidstaten om te voorzien in hoge sancties!

Een Slowaakse onderneming detacheert werknemers in Oostenrijk bij een Oostenrijkse onderneming. De sociale inspectie constateert een aantal overtredingen van de Oostenrijkse arbeidswetgeving. Ter informatie: de Oostenrijkse wet bepaalt dat de boete niet lager mag zijn dan een bepaald bedrag, dat zij cumulatief geldt voor elke betrokken werknemer (zonder plafond) en dat er eventueel een bijdrage in de kosten van de procedure bovenop kan komen (indien het beroep tegen de beslissing waarbij de boete is opgelegd, wordt verworpen). Als gevolg van de vastgestelde inbreuken en overeenkomstig de voormelde Oostenrijkse nationale beginselen legt de Oostenrijkse administratieve overheid de onderneming een geldboete van 54.000 euro op.

De gesanctioneerde onderneming betwist deze beslissing en brengt de zaak voor de Oostenrijkse rechter. Deze is van mening dat het Oostenrijkse sanctiestelsel mogelijk-kerwijs niet in overeenstemming is met het evenredigheidsbeginsel m.b.t. sancties waarin richtlijn 2014/67 (richtlijn tot uitvoering van de detacheringsrichtlijn) voorziet. De rechter beslist om twee prejudiciële vragen voor te leggen aan het Hof van Justitie van de EU.

De eerste vraag betreft de rechtstreekse uitwerking (of niet) van de bepaling die vereist dat sancties evenredig moeten zijn (ter herinnering: rechtstreekse uitwerking betekent dat individuen een bepaling van het EU-recht kunnen invoeren tegen een staat). De tweede vraag betreft het feit of de voorrang van het Unierecht de overheden van een lidstaat verplicht om een regelgeving, die in strijd is met het evenredigheidsvereiste van sancties, in haar geheel buiten toepassing te laten, dan wel of dit 'slechts' inhoudt dat de betrokken regelgeving buiten toepassing gelaten wordt om de oplegging van evenredige sancties mogelijk te maken.

Het HJEU beantwoordt de eerste vraag bevestigend: de bepaling waarbij de noodzakelijke evenredigheid van de sancties wordt vastgesteld, heeft rechtstreekse uitwerking.

Met betrekking tot de tweede vraag preciseert het HJEU dat de voorrang van het Unierecht ertoe moet leiden dat een nationale regelgeving waarvan een deel in strijd is met de in artikel 20 van voornoemde richtlijn voorziene vereiste van evenredigheid van straffen,

slechts buiten toepassing kan worden gelaten voor zover dit noodzakelijk is om evenredige straffen te kunnen opleggen. Het HJEU herinnert eraan dat de Oostenrijkse regelgeving (door de combinatie van de verschillende in de eerste alinea van dit artikel genoemde kenmerken) de grenzen overschrijdt van wat noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de legitieme doelstellingen die de Europese wetgeving nastreeft. Het Hof is evenwel van oordeel dat deze kenmerken, op zich beschouwd, niet noodzakelijkerwijs in strijd zijn met de evenredigheidsvereiste. Het is dus aan de nationale rechter om dat deel van de Oostenrijkse regelgeving waaruit het onevenredige karakter van de sancties voortvloeit, buiten toepassing te laten (er wordt echter wel vereist dat de sancties die de onevenredig geachte sancties vervangen, nog steeds doeltreffend en afschrikkend zijn).

Dit arrest betekent een ernstige stap terug in de interpretatie van de EU-wetgeving inzake de mobiliteit van werknemers. Detachering betekent niet automatisch dat er sprake is van frauduleuze praktijken en misbruiken, maar we zien wel dat veel bedrijven zich in deze specifieke situaties schuldig maken aan sociale dumping. Een van de manieren om deze schendingen van de rechten van werknemers doeltreffend te bestrijden, is de invoering van doeltreffende en afschrikkende sancties: elke interpretatie die de bevoegdheid van de lidstaten zou beperken om in hogere sancties te voorzien dan de in Richtlijn 2014/67 vastgestelde minimumdrempel, moet aan de kaak worden gesteld en worden bestreden.

hugues.ghenne@abvv.be

■ SOCIALE OMBUDS

Geen flexi-job meer bij eigen werkgever via interim

In sommige sectoren, zoals de horeca, kunnen werknemers tewerkgesteld worden als flexi als ze aan bepaalde voorwaarden voldoen. Een van deze voorwaarden is dat een werknemer die een flexi-job uitoefent, niet op hetzelfde moment tewerkgesteld mag zijn onder een andere arbeidsovereenkomst voor een tewerkstelling van minimaal 4/5e van een voltijdse job bij de werkgever bij wie hij een flexi-job uitoefent.

De vraag stelde zich of deze regel verhinderde om als flexi bij dezelfde werkgever aan de slag gaan als uitzendkracht. Bij uitzendarbeid is de juridische werkgever immers het uitzendkantoor. Op die manier kon de voorwaarde van niet-tewerkstelling bij dezelfde werkgever dan worden omzeild. De inspectiediensten lieten al eerder weten deze praktijk niet te aanvaarden, maar recent werd het verbod om bij dezelfde werkgever als flexi via uitzendarbeid te werken, ook in de wet ingeschreven.

Vanaf 7 mei 2022, datum van inwerkingtreding van de wet van 1 april 2022 tot wijziging van de wet van 16 november 2015 houdende diverse bepalingen inzake sociale zaken, is het verboden om een werknemer in het kader van een flexi-job tewerk te stellen via een uitzendkantoor bij dezelfde werkgever waarmee de werknemer door een arbeidsovereenkomst rechtstreeks verbonden is. De wetgever geeft daarmee uitvoering aan een advies van de NAR, nr. 2231 van 29 juni 2021, waarin de sociale partners al vroegen om de wetgeving op dit punt aan te passen.

isabelle.vanhie@abvv.be

■ ECHO REGIO BRUSSEL

Op 25 mei 2022 was het ABVV-Brussel in congres. In het kader van het thema 'sociale noodsituaties' kon, aan de hand van een nieuwe barometer, nagegaan worden welke gevolgen de gezondheidscrisis voor de werknemers en de inwoners van Brussel met zich meebrengt

In het eerste deel van dit document tonen we aan dat, hoewel de gevolgen van de gezondheidscrisis alle werknemers en werknemers getroffen heeft, niet iedereen op dezelfde manier getroffen werd. De impact van de crisis was vooral voelbaar in Brussel.

Tijdelijke werkloosheid trof 1 op de 3 werknemers in Brussel (tegen 1 op de 8 elders in het land), wat gemiddeld gezien neerkomt op een inkomensverlies van 25%. Bovendien vielen veel werknemers door de mazen van het sociale beschermingsnet (studenten, flexwerkers, werknemers zonder papieren, enz.) In Brussel werd telewerk heel belangrijk. Dit kan leiden tot problemen, zoals psychosociale belasting en ook vermindering van de koopkracht, gezien de stijgende energieprijzen. De aanzienlijke toename van het telewerk zal serieuze gevolgen hebben voor belangrijke sectoren van de regionale economie, zoals de horeca en het toerisme.

Maar reeds voor de crisis werd er in Brussel een verslechtering van de sociaal-economische indicatoren waargenomen: een zeer hoog armoedepercentage, een gemiddeld inkomen dat lager ligt dan elders, een werkgelegenheid die jongeren in de kou laat staan, een sterke toename van de werkonzekerheid, steeds duurdere huisvesting, enz. Net als elders hebben in Brussel de meest kwetsbare gezinnen het steeds moeilijker om hun rekeningen (gezondheidszorg of internet-aansluiting) te betalen, maar in Brussel is de energiearmoede wel het grootst.

Meer dan elders moeten de politieke prioriteiten in Brussel dringend bijgestuurd worden, richting bestrijding van ongelijkheden en onzekerheid, en moet er ook een beheer komen dat anticipeert op de gevolgen van telewerk.

alessandro.grumelli@abvv.be

Volgende vorming DSR op 9 juni

De volgende vorming voor de medewerkers van de Diensten Sociaal Recht (DSR) vindt plaats op donderdag 9 juni. Het thema van de vorming is de genderwet en de seksismewet. Deze vorming wordt gegeven door Charlot Bonte en Barbara Ortiz van het Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen en gaat online door van 9.30 tot 12 uur. De DSR ontvangen daarvoor binnenkort een uitnodiging. De vorming over de werkwijze van het Hof van Cassatie door mevrouw Mireille Delange kon door onvoorziene omstandigheden helaas niet doorgaan op 5 mei. Deze vorming wordt verplaatst naar een later moment. Ook daarvoor ontvangen de DSR nog een uitnodiging.

Armoede in Brussel

In Brussel zijn armoede en lage werkgelegenheidsgraad een blijvend verschijnsel. Ook al is de geproduceerde rijkdom per capita een van de hoogste in Europa, het armoedepercentage (38%) is zeer hoog en het is in de loop der jaren niet gedaald - een zeer abnormale situatie dus. Het percentage ondertewerkstelling bedraagt 24%, tegenover 15% in Wallonië en 9% in Vlaanderen. De arbeidsparticipatie in de leeftijdsgroep 25-54 jaar bereikte, over een lange periode gezien, een plafond van 69%. De jobonzekerheid neemt toe: in het laatste decennium voor de crisis was 80% van de nieuwe banen ingenomen door Brusselaars jonger dan 54 jaar, tijdelijk of deeltijds van aard.

Stop met het profiteren van dagcontractwerkers

Eén op vier van alle uitzendcontracten in België zijn opeenvolgende dagcontracten. In absolute cijfers gaat het om ruim 3 miljoen dagcontracten. Momenteel ligt het dossier van opeenvolgende dagcontracten op de onderhandelingstafel van de Nationale Arbeidsraad (NAR). Het is de bedoeling dat de sociale partners – werkgevers en vakbonden – in de komende weken een akkoord bereiken met als doelstelling het overmatig gebruik en het flagrant misbruik van dagcontracten te beperken.

Meer lezen?

<https://abvv-experten.be/werken/4-jaar-lang-werken-in-dagcontracten-dat-moet-stoppen/>

■ ECHO REGIO VLAANDEREN

Nieuw toewijzingsbeleid sociale huisvesting raakt aan het recht op wonen van de meest kwetsbare personen

De Vlaamse regering wil vanaf 1 januari 2023 een nieuw systeem invoeren voor de toewijzing van een sociale woning. De uitgesproken focus op lokale binding wordt een uitsluitingsmechanisme waar de meest kwetsbaren de dupe van zijn. HURpunt en het Vlaamse Huurdersplatform hebben op 22 april 2022 een verzoekschrift ingediend bij de Raad van State. Het Vlaams ABVV ondersteunt samen met andere middenveldorganisaties de aanklacht.

Eind 2020 telde het Vlaamse Gewest 173.429 sociale huurwoningen. De overgrote meerderheid van de sociale huurwoningen zijn in het beheer van een Sociale Huisvestingsmaatschappij, een klein aantal van een sociaal verhuurkantoor. De laatste jaren zijn er amper woningen bijgebouwd, de wachtlijsten daarentegen nemen elk jaar toe. In 2020 stonden er al 170.000 huishoudens op de wachtlijst voor een sociale woning.

Gemiddeld staat een kandidaat-huurder 3,5 jaar op de wachtlijst. In sommige gemeenten loopt de wachttijd zelfs op tot 10 jaar. De Vlaamse regering voerde daarenboven heel wat wijzigingen door die de toegang nog selectiever maken. Zo moet een sociale huurder die niet beroepsactief is en arbeidspotentieel heeft, zich inschrijven bij de VDAB.

De verplichte fusie van de sociale verhuurkantoren en de sociale huisvestingsmaatschappij tot één woonmaatschappij vanaf 1 januari 2023, zet bovendien de bestaande voorrangregeling onder druk. Sociale verhuurkantoren huren vandaag woningen op de privémarkt en verhuren die door aan een prijs onder de marktwaarde. Waar de sociale huisvestingsmaatschappij grotendeels chronologisch toewijzen, geven de sociale verhuurkantoren voorrang aan de mensen met de hoogste woonnood, bijvoorbeeld bij dreigende dak- en thuisloosheid. Dit dreigt te verdwijnen in het nieuw toewijzingsbeleid van de woonmaatschappij met een sterke focus op lokale binding.

In 80% van de gevallen moet de kandidaat-huurder aantonen dat hij in de laatste tien jaar minstens vijf jaar onafgebroken in dezelfde gemeente of in het werkingsgebied van de woonmaatschappij woont. Deze voorwaarde kan niet afgezwakt worden, wel verstrengd.

Het kan dus zijn dat men op sommige plekken nog veel langer in dezelfde gemeente moet wonen.

Wie in een andere streek wil gaan wonen, bijvoorbeeld om dichterbij het werk of de school van de kinderen te wonen, maakt in de praktijk dus quasi geen kans meer op een sociale woning. Vooral mensen in armoede zijn de dupe van deze regeling. Zij hebben niet de luxe om zich bij die zoektocht naar een betaalbare woning te beperken tot één gemeente. Ook voor erkende vluchtelingen vormt dit een torenhoge drempel.

20% van de toewijzingen gebeurt als 'versnelde toewijzing'. Voor deze 20% toewijzingen wordt geen lokale binding opgelegd. Mensen met een extra of acute woonnood kunnen via deze weg instromen. Maar de groep is erg beperkt: mensen met een geestelijk gezondheidsprobleem die zelfstandig gaan wonen, mensen in slechte huisvesting, mensen in dreigende dak- of thuisloosheid, jongeren die begeleid zelfstandig wonen, en mensen in bijzondere omstandigheden van sociale aard. Gemeenten die een hoger percentage willen vrijhouden, worden bovendien gesanctioneerd. Dit is uitermate problematisch, zeker als je weet dat vandaag 30% van het aantal toewijzingen voorbehouden is voor mensen met een acute woonnood. In sommige regio's zullen lokale inspanningen om meer dan de helft van de vrijkomende sociale huurwoningen in te zetten voor een aanpak van dak- en thuisloosheid door deze hervorming onmogelijk gemaakt worden.

Auteur: Elisabeth Geenen

Een congres om het tij te keren

Op 19 mei kwamen 700 militanten en militantes samen in Marche-en-Famenne ter gelegenheid van het congres van onze Waalse kameraden van het FGTB. Dé gelegenheid om te discussiëren en te beslissen over de koers die de komende vier jaar verdedigd zal worden.

Inverser la tendance (het tij keren) stond centraal in de discussies: de krachtsverhouding tussen kapitaal en arbeid omkeren om het hoofd te bieden aan de sociale, economische, ecologische en democratische nood-situaties die zich opdringen.

Betere banen, een betere herverdeling van de rijkdom, een beter leven in Wallonië, een vakbond die strijd levert en overwinningen behaalt vormen allemaal krijtlijnen die de Waalse vakbond de komende vier jaar zal verdedigen.

Ook de strijd tegen sociale en genderongelijkheid, voor duurzame en hoogwaardige banen, sterke en toegankelijke openbare diensten, en een sociale en ecologische transformatie van de economie behoren tot de rode draden voor het Waals ABVV, doelstellingen die als leidraad moeten dienen voor alle beleidslijnen.

Ook de syndicale vrijheden vormden een centraal aandachtspunt op het congres, dat zijn solidariteit met de door de rechtbank veroordeelde ABVV-militanten voor hun activiteiten betuigde. Deze 20 afgevaardigden kwamen op het podium en verschilden onder hen namen het woord: Bruno Verlaeck, voorzitter van ABVV Antwerpen, Billy Dethier en Laurent Wagon, afgevaardigden voor ACOD AMIO alsook Gianni Angelucci, een van de 17 Luikse militanten die veroordeeld werden in het kader van de acties tegen de bezuinigingsmaatregelen van de regering-Michel. Het congres heeft zich ertoe verbonden de bescherming van de vakbondsvrijheden tot een van zijn prioriteiten te maken en radicaal te reageren op elke nieuwe aanval op een van onze kameraden.

Na goedkeuring van het activiteitenverslag 2018-2022, verkozen de congresgangers de ploeg die aan het hoofd van het Waals ABVV zal staan. Jean-François Tamellini werd herkozen als secretaris-generaal voor een tweede ambtstermijn en Sabine Libert als adjunct-secretaris-generaal

Vervolgens keurden de militanten en militantes de richtlijnen van het Waalse ABVV voor

de komende vier jaar goed evenals de resoluties. Ook werden er een aantal moties over actuele kwesties gestemd: 'Territorium met zero langdurig werklozen: opgelet, gevaar!'; 'De tendens ombuigen om een echte gelijkheid tussen en vrouwen te bewerkstelligen'; 'Geen sociale vrijheden zonder syndicale vrijheden'; en 'Voor een antikapitalistisch, antinationalistisch, antifascistisch samenwerkingsfederalisme'.

Alle door het congres goedgekeurde teksten - verslagen, richtsnoeren, resoluties en moties - kunnen op de website van het Waals ABVV geraadpleegd worden; gewoon de hiernavolgende QR-code scannen of surfen naar fgtb-wallonne.be/congres2022

david.lannoy@cepag.be

Een CO2-neutraal congres

In overeenstemming met zijn standpunten over de sociaal rechtvaardige ecologische transitie, organiseerde het Waals ABVV voor de vierde keer een CO2-neutraal congres.

Zo wou de organisatie de gevolgen voor het milieu en het klimaat tot een minimum beperken. Een volledige koolstofbalans van het congres waarin alle activiteiten (logistiek, buffet, ...) in aanmerking komen, is nog niet volledig af. Wel werden de eerste gegevens m.b.t. mobiliteit geanalyseerd.

Verplaatsingen zijn de belangrijkste bron van CO2-uitstoot; de congresgangers werden dan ook gevraagd zich zo milieuvriendelijk mogelijk te verplaatsen.

Uit de verzamelde gegevens blijkt dat 73% van de respondenten voor een van de volgende opties koos:

- 59% deed aan autodelen;
- 14% nam het openbaar of gemeenschappelijk vervoer (bus);
- 27% kwam (alleen) met de wagen.

In totaal konden de verplaatsingsgebonden emissies beperkt worden tot 8,28 ton CO2-equivalent: dit is een volledige wereldreis met de auto. Residuele emissies zullen gecompenseerd worden door te investeren in milieu- en sociale projecten in India (groene-elektriciteitsproject), Guatemala (ontbossingsbestrijding) of Zambia (verbetering van landbouwpraktijken).

Wit-Rusland: vakbondsrechten schenden is mensenrechten schenden. Niet wegkijken!

In mei 2022 zijn minstens 14 vertegenwoordigers van de onafhankelijke vakbeweging in Wit-Rusland gearresteerd. Onder hen de voorzitter en de vicevoorzitter van het Wit-Russische congres van democratische vakbonden (BKDP), Aliaksandr Yarashuk en Siarhei Antusevich. En vastzitten in Wit-Rusland betekent vaak niet bereikbaar of gelokaliseerd zijn, geen toegang tot een advocaat, en onder druk gezet worden door de KGB. De voorzitter van de Vrije Vakbond van Metaalbewerkers, Aliaksandr Bukhvostau, werd na uren lange ondervraging met vasculaire complicaties naar het ziekenhuis gebracht. Bij huiszoekingen in de gebouwen van de BKDP in Minsk en van andere interprofessionele of sectorale organisaties, en ook in de woningen van vakbondsleden, werden informaticamateriaal, paspoorten, bankkaarten (ook die van gezinsleden), ... in beslag genomen.

Deze situatie vormt een schending van de fundamentele rechten van de mens. Het Belgische Gemeenschappelijk Vakbondsfront heeft dan ook Alexander De Croo, de met buitenlandse zaken belaste Eerste Minister, verzocht langs diplomatieke weg tussenbeide te komen om de onmiddellijke vrijlating van de gedetineerden te vragen evenals het staken van alle procedures tegen hen. Zij moeten hun activiteiten kunnen uitoefenen in overeenstemming met de verdragen van de Internationale Arbeidsorganisatie die Wit-Rusland moet naleven. We mogen de blik niet afwenden.

■ **EUROPESE EN INTERNATIONALE RELATIES**

Internationale en Europese workshop naar aanleiding van het congres van het Federaal ABVV van 2022

Op 3 mei verzamelden vakbondsmilitanten van het ABVV zich voor een boeiende uitwisseling over syndicale vrijheden op wereldschaal. Deze internationale en Europese workshop maakt integraal deel uit van het federaal congres en heeft als doel de internationale en internationalistische dimensie te versterken. Dit is noodzakelijk, gelet op de verander(en)de context (pandemie, klimaat, imperialisme) die de vakbond tegelijkertijd voor nieuwe uitdagingen plaatst én haar belang onderstreept.

Jeroen Beirnaert (IVV) en Juliane Bir (EVV), bevestigden de bezorgdheid van Miranda Ulens dat zowel in België als elders ter wereld antisyndicale campagnes toenemen. In Hong Kong, de Filipijnen, Wit-Rusland, Colombia, Saudi-Arabië, Eswatini, etc. worden vakbonden vervolgd en syndicalisten ontslagen, opgepakt of vermoord. Terwijl arbeids- en vakbondsrechten in veel landen al langer onder druk staan, grepen verschillende bedrijven en regeringen de pandemie aan om uitbuiting op te drijven en democratische vrijheden te beperken. Terwijl de digitale armoede in vele regio's het toezicht van organisaties zoals de IAO op vakbondsvrijheden bemoeilijkt, worden digitalisering en technologische vernieuwingen op andere plaatsen dan weer misbruikt voor het bespioneren van werknemers en het bemoeilijken van syndicale tussenkomsten (bv. ontslagen via Zoom). De ruimte voor vakbonden verkleint snel.

Bruno Verlaeckt en Thierry Bodson gaven aan dat de neoliberale logica het winst- en concurrentievermogen binnen het kapitalisme lijnrecht tegenover het welzijn van de werkende bevolking stelt. Werknemers komen wereldwijd in een *race to the bottom* terecht. De vakbond is, als laatste organisatie die standhoudt tegen deze logica, het mikpunt van toenemende fysieke, juridische (vervolgning wegens 'kwaadwillige belemmering van het verkeer', GAS-boetes), politieke en media-aanvallen. Dit bleek vooral uit de veroordeling van vakbondsmilitanten in 2016 in Antwerpen en 2020 in Luik. Het misbruik van het Belgisch strafwetboek tegen sociale strijd in 2016 moest een precedent scheppen, en zette een nieuwe trend in van het viseren van syndicalisten om ook de syndicale beweging te intimideren en liefst te doen uitdoven.

De getuigenis van Joel Odigie (IVV-Afrika) over stakingen van leerkrachten, acties tegen gendergerelateerd geweld en voor sociale

bescherming in Afrikaanse landen, tonen de gelijkaardige belangen en strijd van werknemers over grenzen heen. Het toont wie onze bondgenoten zijn. Een cruciaal punt, aangezien dat in een periode van wereldwijde aanvallen op arbeids- en levensomstandigheden antisyndicale maatregelen samengaan met de opkomst van extreemrechts. De grote mate waarin extreemrechts in staat was om het ongenoegen binnen de antivax betogingen te recupereren, moet een waarschuwing zijn. De vakbond moet manieren vinden in haar communicatie en acties om de extreemrechtse partijen als vals-sociaal te ontmaskeren, en fake news en de banalisering van een extreemrechts discours tegen te gaan.

Vakbonden en militanten moeten ook direct en collectief reageren tegen aanvallen op vakbondsvrijheden en zo de krachtsverhouding terug doen kantelen. Daarbij is het opbouwen van een waarschuwings- en actienetwerk voor nationale en internationale solidariteit troef, opdat solidariteit concrete vormen aanneemt en vakbonden elkaar versterken, druk zetten en overwinningen kunnen boeken. De aanwezigheid van ABVV-militanten op de betoging tegen het fascistisch vandalisme waarvan de Italiaanse vakbond CGIL slachtoffer werd en de solidariteitsboodschap van Colombiaanse syndicalisten aan Thierry Bodson na zijn veroordeling, zijn hier goede voorbeelden van. Ook solidariteit met activisten in feministische, sans-papiers-, jongeren-, klimaat- en anti-oorlogsbewegingen helpt ingaan tegen de criminalisering van sociaal protest.

rafael.lamas@abvv.be